

Psammodromus hispanicus (Fitzinger, 1826)

Cat. Sargantaner petit	Cas. Lagartija cenicienta	Eus. Espartzudi-sugandila	Gal. Lagartixa cinsenta
------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------

Distribució

Al delta de l'Ebre solament es coneix una població aïllada a les salines de la Trinitat, a l'hemi-delta sud. L'existència d'aquesta població va ser confirmada durant el 2001.

Descripció

És la sargantana més petita del delta, assolint els 50 mm de longitud màxima del cap al cos. Té una forma força estilitzada, de secció circular. Com en el cas del sargantaner gros, el cos està cobert per escates carenades. Ventralment, les escates estan lleugerament imbricades. El cap presenta un collaret d'escates poc patent, però diferenciat. La coloració dorsal és gris cendrosa o bruna, amb un patró molt característic, format per 4 línies longitudinals de color blanquinós, més o menys interrompudes per bandes transversals fosques. Alguns mascles poden presentar ocells blaus o verdosos a la part posterior del cos. El ventre és blanquinós i lleugerament irisat.

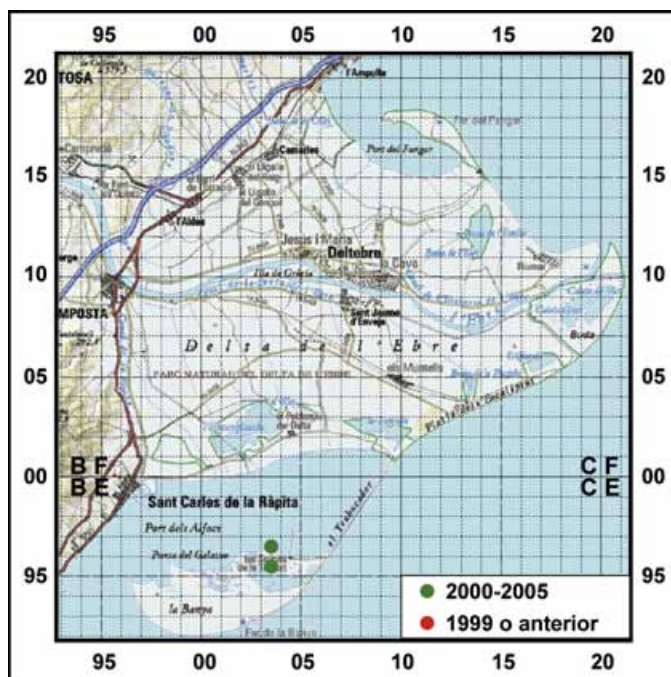
Els juvenils tenen un disseny força similar al dels adults, però és més fosc i esmorteït. Els nounats mesuren habitualment 20-26 mm de longitud del cap al cos.

Dimorfisme sexual

Els mascles tenen cap, extremitats, porus femorals i cua més desenvolupats. Contràriament, les femelles presenten un tronc més llarg i un nombre més elevat de línies d'escates ventrals.

Biologia

El sargantaner petit mai ha estat estudiat al delta de l'Ebre, per bé que la seva biologia es coneix perfectament d'altres indrets de la franja litoral catalana. Estudis realitzats en una zona dunar del Prat del Llobregat (Barcelona) indiquen que aquesta sargantana està activa durant tot l'any, amb un decrement durant l'hivern, però sense efectuar diàpauza hivernal. Les còpules es produeixen aviat, durant el mes de març. Un tret característic d'aquest saure és la capacitat que tenen les femelles més grosses per a efectuar dues postes per any, una durant el maig i l'altra al juliol. Aquest fet acostuma a ser força rar en sargantanes de talla petita. Cada posta conté 3-4 ous i el temps d'incubació sol ésser de 2 mesos. Les postes primerenques es desclouen a principis de juliol, mentre que els juvenils de les postes tardanes apareixen a mitjan setembre. Assoleixen la maduresa sexual al llarg del primer cicle vital i és per això que no es detecten gaires immadurs. La longevitat del sargantaner petit és extremadament curta, ja que no arriben a complir els 3 anys de vida; molts individus moren després del seu primer cicle

Mapa de distribució del sargantaner petit (*Psammodromus hispanicus*)

Sargantaner petit adult

reproductor. Aquesta espècie és força generalista i entre les seves preses preferides destaquen les aranyes, els heteròpters, les formigues, les erugues i petits coleòpters. Sembla preferir preses d'activitat terrestre i es mostra poc hàbil per a caçar insectes voladors.

Hàbitat

L'única localitat del delta de l'Ebre on habita el sargantaner petit es troba en una zona formada per un conjunt de turons sorrencs amb vegetació ruderal i matollars.